Kaltinėnų link XX a. antrojoje pusėje buvo statomi nauji administraciniai ir gyvenamieji namai.

2002 m. buvo iškastos dvi tranšėjos, iš kurių viena – Daukanto g. R pusėje, kirto minėtą skverą PR kryptimi ir buvo kasama iki telefono stoties pastatėlio. Antroji tranšėja buvo kasama priešingoje kelio (Daukanto g.) pusėje, ties daugiabučio namo (Nr. 3) R siena ir baigėsi ties jo Š gale esančia elektros skydine. Bendras žvalgytų tranšėjų ilgis – 82,6 m, plotis – 0,4 m. Didžioji jų dalis buvo iškasta iki 70–80 m gylio.

Senosios gyvenvietės dalyje buvo pastebėtas tik sumaišytas kultūrinis sluoksnis. Jame atkasti pavieniai anksčiau čia stovėjusių pastatų pamatų akmenys, plytų mūro liekanos, pastebėta įvairių XX a. buitinių atliekų. Rasta nemažai keramikos. Gausiau jų pavyzdžių buvo aptikta pradiniuose tranšėjos 1 kvadratuose. Tarp jų buvo ir keli XVII–XIX a. koklių fragmentai, puodų šukių. Kai kurie XIX a. koklių fragmentai pažymėti buvusio Aleksandrijos dvaro (Šiaulių r.) savininko grafo N. N. Zubovo koklių gamybos įmonės įspaudais.

Ankstyviausio laikotarpio radiniai, datuojami XVI a., buvo rasti kv. 18 ir 60 maišyto kultūrinio sluoksnio žemėse, 45 ir 80 cm gylyje. Tai puodyninio koklio viršaus pakraštėlio dalis ir puodo viršaus pakraščio fragmentėlis, kurio sienelė buvo puošta bangelių ornamentu.

Žvalgymų metu buvo surinkta per 50 stiklo, keramikos radinių, kurie perduoti į ŽMA fondus.

SURVEY EXPLORATIONS OF VARNIAI OLD TOWN

In 2002 ŽMA explored the Varniai Old Town within the pale of Daukanto street and Dariaus ir Girėno street. The cultural layers and finds such as pottery, tiles, glass dated to the 16th–20th centuries were found.

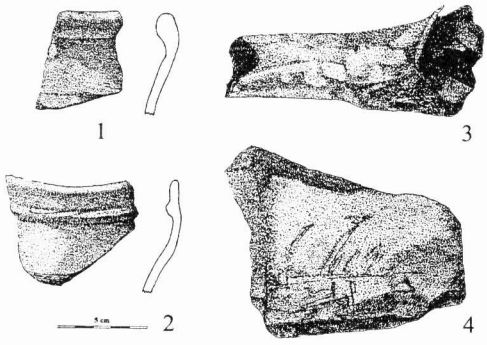
ARCHEOLOGINIAI ŽVALGOMIEJI TYRINĖJIMAI ŽAGARĖJE

Ernestas VASILIAUSKAS

2002 m. rugpjūčio 9 d. buvo atlikti archeologiniai žvalgomieji tyrinėjimai (JIKM) Žagarėje, Miesto aikštėje Nr. 8, kur kieme, į parduotuvę planuojamo tiesti vandentiekio trasos vietoje buvo iškastas 1 šurfas ir ištirtas bendras 1,2 m^2 plotas.

Tyrinėjamoje vietoje 80 cm gylyje atsidengė juoda, pilka žemė, maišyta su dolomito nuolaužomis, degėsiais ir angliukais (iki 130 cm gylio). Šiame sluoksnyje buvo perdegusių plytų ir čerpių nuolaužų, frontalių koklių kaklelių liekanų, glazūruotos keramikos (94:1 pav.), porceliano lėkštelės šukė. Sluoksnis tęsėsi iki 150–180 cm gylio. Sluoksnis iki 150 cm gylio pagal radinius yra datuojamas XVIII–XIX a.

To paties sluoksnio 150–170 cm gylyje rastos naujųjų laikų oksidacinės plonasienės keramikos šukės (XVI a. pabaiga – XVII a.) (94:2 pav.), gyvūno galūnės kaulas su pjovimo žymėmis (94:3 pav.) (panašus buvo rastas 2001 m. Vilniaus g., šurfe 7, tačiau jis nebuvo tiksliai datuotas (*JIKM* AR 26:2)), akmeninio galąstuvo (?) fragmentas

94 pav. Archeologiniai radiniai, surinkti Žagarėje, Miesto a. Nr. 8. *L. Kurlytės-Šlepavičienės pieš.*
Fig. 94. Archaeological finds collected in Žagarė, in Miesto Square 8.

(94:4 pav.). 150–157–180 cm gylyje, ŠV šurfo dalyje atsidengė rąstai. 160 cm gylyje pradėjo sunktis gruntiniai vandenys. Į PR nuo rąstų, 170 cm gylyje, pasigilinus atsidengė įžemis – dolomitas. Ši aptikta neaiškios paskirties medinė konstrukcija pagal rastą keramiką yra datuojama XVI a. pabaiga – XVII a.

2002 m. tyrinėjimai suteikė papildomų duomenų apie Naujosios Žagarės dabartinės Miesto aikštės užstatymą – ŠR aikštės dalyje. Remiantis tyrinėjimų išvadomis galima teigti, kad šioje aikštės dalyje užstatymas buvo jau XVI a. pabaigoje – XVII a.

Surinkti radiniai yra saugomi JIKM (*GEK* Nr. 10008–10011 (AR 26:52–55)).

ARCHAEOLOGICAL SURVEY EXPLORATIONS IN ŽAGARĖ

During the archaeological survey explorations in Žagarė, in Miesto Square 8, a test pit was excavated and the total area of 1.2 m^2 was explored.

During the explorations, there was found oxidized thin-walled pottery of the new ages dated to the end of the 16th century – the 17th century and a wooden construction of unknown purpose at a depth of 157–180 cm and dated to the end of the 16th century – the 17th century (according to the pottery).

ARCHEOLOGINIAI TYRINĖJIMAI KAUNE, KURPIŲ G. NR. 12

Aleksandras VAŠKELIS

2002 m. pradėta dalies pastato Kurpių g. Nr. 12 rekonstrukcija. Jame atlikti nedidelės apimties archeologiniai tyrinėjimai naujai kasamo rūsio vietoje.

Pastatas yra Kauno senamiesčio 26-to kvartalo Š dalyje. 1837 ir 1860 m. miesto planuose visa kvartalo Š dalis vaizduojama tuščia, neužstatyta.

Istorinių-archeologinių tyrimų duomenimis, 26 kvartalas apgyvendintas tik XVI a. pabaigoje. Jis suformuotas prie seno kelio, vėliau tapusio miesto gatve (dabartinė Kurpių g.). XVI–XIX a. pirmosios pusės Kauno magistrato aktuose ji vadinama Odminių gatve (ulica Garbarska). Pirminis XVI a. kvartalo išplanavimas ir menkas medinis užstatymas visiškai sunaikintas 1655–1661 m. karo ir vėlesnių gaisrų metu. Tuščius kvartalo sklypus supirko į Kauną atsikėlę vienuoliai karmelitai. 1716 m. kvartalo P dalyje, prie Nemuno, jie pastatė mūrinę Šv. Elijaus ir Švč. Trejybės bažnytėlę bei nedidelį medinį vienuolyną.